

2016. évi törvény
az egyes törvényeknek az ügyészségi vezetők ügyeiben eljáró nyomozóbírák
intézményének megteremtéséhez szükséges módosításáról

1. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása

1. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 36. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Nyomozóbíró végzi a nyomozást azon büntetőügyekben, amelyek terheltje

a) az ügyészségről szóló törvényben meghatározott magasabb ügyészségi vezető és hozzátartozója, valamint

b) olyan gazdasági társaság, amelynek az a) pontban meghatározott személy közvetlen vagy közvetett – nyilvánosan működő részvénytársaság esetében öt százalékot meghaladó mértékű – tulajdonosa, vezető tisztségviselője vagy felügyelő bizottsági tagja,

c) olyan egyéb jogi személy, amelynek az a) pontban meghatározott személy tisztségviselője vagy felügyelő szervének tagja.”

(2) A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény a következő 41/A. §-sal és azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A nyomozóbíró

41/A. § Az e törvényben az ügyész számára meghatározott feladatok ellátása és hatáskörök gyakorlása a 36. § (3) bekezdésében meghatározott ügyekben a nyomozóbíró feladata.”

2. Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény módosítása

2. §

A ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény a következő 15/A. §-sal egészül ki:

„15/A. § (1) Az e törvényben meghatározott ügyészi feladatok közül a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott körben az ügyész büntetőjogi feladatait a legfőbb ügyész, a legfőbb ügyész helyettes, a legfőbb ügyészségi főosztályvezető és osztályvezető ügyész, a fellebbviteli főügyész, a főügyész és a vezető ügyész (a továbbiakban együtt: magasabb ügyészségi vezetők) és a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott hozzátartozóik és érdekeltségeik érintettsége esetén nyomozóbíró látja el.

(2) Az e törvényben meghatározott ügyészi feladatok közül az egyes jogi személyekkel és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel kapcsolatos ügyészi feladatokat nyomozóbíró látja el, ha az érintett

- a) gazdasági társaságnak a magasabb vezető ügyész vagy hozzátartozója közvetlen vagy közvetett – nyilvánosan működő részvénytársaság esetében öt százalékot meghaladó mértékű – tulajdonosa, vezető tisztségviselője vagy felügyelő bizottsági tagja,
- b) egyéb jogi személynek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnek a magasabb vezető ügyész vagy hozzátartozója tisztségviselője vagy felügyelő szervének tagja.”

3. A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosítása

3. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 47. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha az ügyész a (2) bekezdésben írt kötelezettségének az előírt ideig nem tesz eleget, vagy tisztsége gyakorlása során vele szemben összeférhetetlenségi ok merül fel

- a) a legfőbb ügyész esetében a köztársasági elnök,
- b) a legfőbbügyész-helyettes, a legfőbb ügyészségi főosztályvezető és osztályvezető ügyész, a fellebbviteli főügyész, a főügyész és a vezető ügyész esetében nyomozóbíró,
- c) a többi ügyész esetében pedig a legfőbb ügyész - az ügyészi tanács előzetes véleményét kikérve -

állapítja meg az összeférhetetlenséget.”

4. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény módosítása

4. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény Első Része a következő 6/A. alcímmel egészül ki:

„6/A. A Nyomozóbírói Tanács

24/A. § Az ügyészségről szóló törvényben meghatározott magasabb vezető ügyészekkel kapcsolatos egyes, külön törvényben meghatározott ügyészi feladatokat gyakorló nyomozóbírák a Kúria mellett működő, öttagú Nyomozóbírói Tanácsot alkotnak.

24/B. § (1) A Nyomozóbírói Tanács elnökét és tagjait a Kúria elnökének javaslata alapján a köztársasági elnök nevezi ki. A Nyomozóbírói Tanács két tagjának a büntető ügyszakban szerzett, legalább ötéves bírói gyakorlattal, másik két tagjának pedig közigazgatási, cégnyilvántartási vagy civil szervezetek nyilvántartásával kapcsolatos ügyekben szerzett, legalább ötéves bírói gyakorlattal kell rendelkeznie.

(2) A Kúria elnöke olyan személy kinevezésére tehet javaslatot,

- a) aki ügyészségi szolgálati viszonyban a javaslat megtételét megelőző húsz évben nem állt,

valamint

b) akit a Kúria, az ítélőtábla, valamint a törvényszékek illetékességi területén működő bírák közül az OBT a tisztség betöltésére előzetesen alkalmasnak minősít.

(3) Az OBT az (1) bekezdés b) pontja szerinti minősítés során legalább a kinevezhető nyomozóbírák számának kétszeresének, de legfeljebb annak háromszorosának megfelelő számú jelöltet minősít alkalmasnak.

24/C. § (1) Nem nevezhető ki nyomozóbíróvá az a bíró, aki

a) az OBT tagja,

b) a törvény szerint beosztása következtében nem ítélkezhet, illetve akinek a szolgálati viszonya szünetel, vagy

e) hozzátartozói kapcsolatban áll magasabb ügyészségi vezetővel, az OBH elnökével vagy annak helyettesével, továbbá az ítélőtábla vagy a törvényszék elnökével, illetve elnökhelyettesével.

(3) A nyomozóbíró megbízatása a kinevezéstől számított 6 évre szól.

(4) A nyomozóbíró e megbízatásának fennállása alatt az ítélkezési tevékenységben nem vesz részt.

(5) A nyomozóbírónak e tisztsége megszűnik:

a) a bírói szolgálati viszony megszűnésével,

b) a nyomozóbírói tisztségéről való lemondással,

c) a fegyelmi vagy a büntetőjogi felelőssége jogerős megállapításával,

d) ha az (1) bekezdésében szabályozott összeférhetlenségi ok a tisztség fennállása alatt következett be, vagy

e) ha a nyomozóbíró kötelességeinek vétkes megszegése, hosszabb időn át történő elmulasztása vagy súlyos elhanyagolása miatt a Nyomozóbírói Tanács – titkos szavazással, a tagok legalább kétharmadának szavazatával – tagjainak sorából kizárta.

(6) A nyomozóbírák egyesbíróként járnak el. A Nyomozóbírói Tanács maga állapítja meg ügyrendjét, amelynek tartalmaznia kell az az ügyelosztás szabályait. Az ügyrendet a Kúria elnöke közzéteszi a központi honlapon.”

5. §

E törvény a kihirdetését követő negyedik hónap első napján lép hatályba.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja a nyomozóbírói intézmény létrehozása. A nyomozóbírák a bírói szervezet keretei között tevékenykedő bírák, akik az ügyészségi vezetők vagy érdekkörükbe tartozó személyek, szervezetek által elkövetett bűncselekmények és más jogsértések tekintetében a legfontosabb ügyészi feladatokat látják el, köztük a nyomozást, a vádképviselést is.

A javaslat nem közvetlen reakció a Polt-ügyészség közelmúltbeli, vezetőjének közvetett személyes érintettségét felvető ügyekben nyújtott teljesítményére: az elképzelést már az LMP 2012-ben meghirdetett Antikorrupciós 12 pontja is azonos formában tartalmazta. Az új intézmény ugyanis biztosítani tudja, hogy a legnagyobb súlyú jogsértések esetén kiemelt jelentőséggel bíró büntetőjogi felelősség megállapítása a közvádért felelős ügyészi szervezet vezetése tekintetében is minden esetben megtörténhet.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A törvényjavaslat úgy módosítja a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényt, hogy nyomozóbíró végezze a nyomozást azon büntetőügyekben, amelyek terheltje az ügyészségről szóló törvényben meghatározott magasabb ügyészségi vezetők és hozzátartozóik, valamint cégeik és a közreműködésükkel működő egyéb szervezet. Ebben az esetben a nyomozóbíró – egyszemélyi szervként – ugyanazokat a hatásköröket gyakorolja, amelyek az ügyészt illetik egyéb esetben meg.

a 2. §-hoz

A javaslat az ügyészségi szervezeti törvény rendszerébe illeszti az új jogintézményt, illetve definiálja a nyomozóbírói eljárás érintetti körét meghatározó magasabb vezetői tisztségek körét.

a 3. §-hoz

A javaslat szerint a legfőbb ügyész kivételével a magasabb vezető ügyészek összeférhetlenségi ügyeiben való döntést is a nyomozóbírákra hagyja.

a 4. §-hoz

A javaslat a bírósági szervezetrendszerbe illeszti a nyomozóbírói tevékenységet. A Kúria mellett működő, a bírói önkormányzati testület és a Kúria elnöke javaslatlétéle alapján az államfő által kinevezett tagokból álló Nyomozóbírói Tanács tagjai az ítékezésben részt vevő bírák közül kerülnek ki. A hat évig tartó megbízási idő alatt azonban a nyomozóbíró ítékezési tevékenységet nem folytathat.

az 5. §-hoz

Hatálybaléptető rendelkezés.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

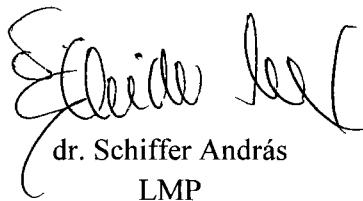
Kövér László úrnak
az Országgyűlés elnöke

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

Az Alaptörvény 6. § (1) bekezdése alapján mellékelten benyújtom **az egyes törvényeknek az ügyészségi vezetők ügyeiben eljáró nyomozóbírák intézményének megteremtéséhez szükséges módosításáról** szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2016. május 13.

dr. Schiffer András
LMP